R A D A
GMINY DYDNIA
woj. podkarpackie

Uchwała Nr XIV/134/2012.

Rady Gminy Dydnia z dnia 19 kwietnia 2012 roku

w sprawie zatwierdzenia „Planu odnowy miejscowości Wydrna na lata 2012 – 2017"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), Rada Gminy Dydnia

uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdzić „Plan odnowy miejscowości Wydrna na lata 2012 – 2017" w brzmieniu jak załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dydnia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
mgr Piotr Szul

R A D A
GMINY DYDNIA
woj. podkarpackie

Załącznik do Uchwały Rady Gminy
Dydnia Nr XIV/134/2012
z dnia 19 kwietnia 2012r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WYDRNA

na lata 2012 - 2017

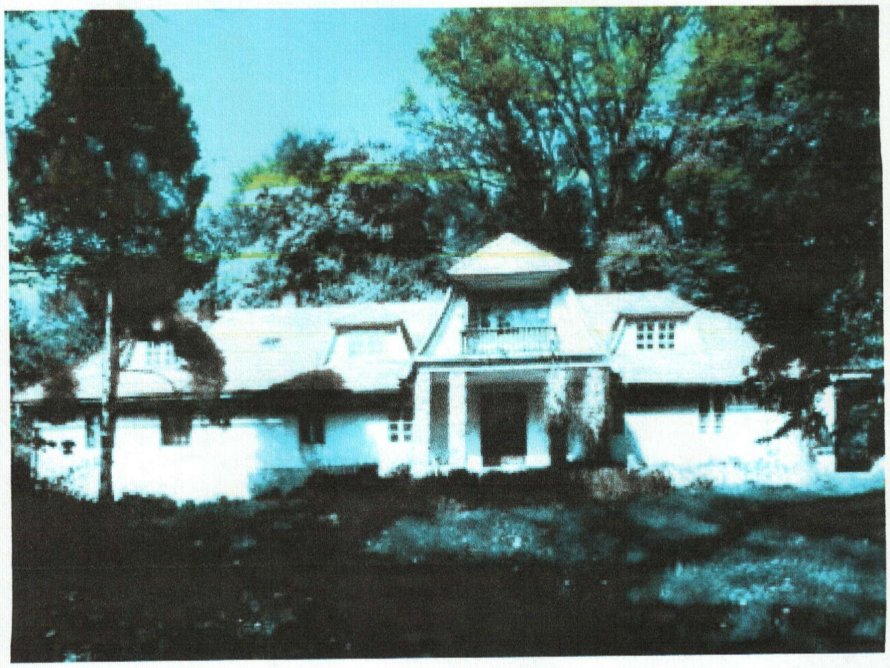

WYDRNA

Spis treści:

I Wstęp 5-6
II. Podstawowe informacje 7
1. Historia 7-8
2. Położenie 8-9
III. Analiza zasobów miejscowości 9
1.Środowisko przyrodnicze.....9
1.1. Ukształtowanie powierzchni 9
1.2. Flora i fauna 9-10
1.3. Parametry klimatyczne i glebowe.....10
1.4. Stan środowiska naturalnego.....10
1.4.1.Wody.....10
1.4.2. Powietrze atmosferyczne.....10
2. Środowisko kulturowe 11
2.1.Turystyka i rekreacja.....11
2.2. Sport 11
2.3.Działające organizacje i stowarzyszenia 11-12
2.4.Obiekty zabytkowe 12
3. Gospodarka przestrzenna i infrastruktura techniczna.....12
3.1.Stan systemu komunikacji 12
3.2. Kanalizacja 12
3.3. Wodociągi 13
3.4.Parkingi i chodniki 13
3.5.Budynki i budowle 13
3.6.Gazyfikacja 13
3.7.Gospodarka odpadami.....13-14
3.8.Charakterystyka opieki zdrowotnej.....14
3.9.Oświata 14
4. Sfera gospodarcza.....14
4.1.Rolnictwo.....14-16
4.2. Działalność pozarolnicza.....16
5. Potencjał społeczny.....16
5.1. Sytuacja demograficzna.....16-17
5.2. Rynek pracy.....17-18

5.3. Opieka społeczna 18
IV. Analiza SWOT 19
1. Sfera społeczna – jakość życia, tożsamość i wartość życia wiejskiego.....19
2. Sfera potencjałów – standard życia.....20
3. Sfera gospodarcza – byt.....21
V. Wizja rozwoju (odnowy) miejscowości Wydrna 22
VI. Planowane kierunki rozwoju.....23
1. Plan długoterminowy.....23
1.1. Priorytety.....23
1.2. Uzasadnienie.....23-24
1.3. Cele.....25
1.3.1 W zakresie sportu, rekreacji oraz kultury.....25
1.3.2. W zakresie oświaty.....25
1.3.3. W zakresie infrastruktury i obiektów komunalnych.....25
1.3.4. W zakresie dziedzictwa kulturowego i religijnego wsi.....25
1.3.5. W zakresie bezpieczeństwa mieszkańców.....25
1.3.6. W zakresie infrastruktury drogowej.....26
VII. Opisy przedsięwzięć (zadań) – oczekiwane rezultaty.....26
1. W zakresie sportu, rekreacji oraz kultury.....26
1.1. Doposażenie i remont Domu Ludowego 26
1.2. Utworzenie ścieżek turystycznych i punktów widokowych na terenie miejscowości 26
2. W zakresie oświaty.....26
2.1. Utworzenie placu zabaw 26
3.W zakresie infrastruktury i obiektów komunalnych 26
3.1. Utworzenie centrum wsi Wydrna 26-27
3.2. Wykonanie kanalizacji 27
4.W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego wsi 27
4.1. Promowanie rękodzieła i artystów ludowych poza miejscowością 27
4.2. Wytworzenie produktu lokalnego 27
5.W zakresie bezpieczeństwa mieszkańców 27
5.1. Działania na rzecz prewencji 27
5.2. Zwiększenie zakresu współpracy między policją a mieszkańcami wsi 27
5.3. Budowa polderów przeciwpowodziowych 27
6. W zakresie infrastruktury drogowej.....27

6.1. Budowa chodnika przy drodze powiatowej w obrębie całej miejscowości 27
6.2. Remont (przebudowa) dróg i mostów na terenie miejscowości 28
VIII. Harmonogram realizacji projektów.....28
IX. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.....28-29
X. Zarządzanie.....29
1. Wdrażanie.....29
2. Instrumenty realizacji.....30
2.1. Instrumenty prawno – administracyjne.....30
2.2. Instrumenty ekonomiczne i rynkowe.....30
2.3. Instrumenty finansowe.....30
2.4. Instrumenty marketingowe.....31
3. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....31
3.1. System monitorowania planu odnowy.....31
3.2. Monitoring rzeczowy.....31
3.2.1. Wskaźniki produktu.....31
3.2.2. Wskaźniki rezultatu.....32
3.2.3. Wskaźniki oddziaływania.....32
4. Sposoby oceny planu odnowy.....32
5. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....33
6. Uspołecznienie procesu planowania i realizacji.....33

I. Wstęp

Dokument niniejszy opracowany został zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Plan ten zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację jej zasobów, planowane kierunki rozwoju, ocenę mocnych i słabych stron miejscowości oraz harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Dzięki temu stanowić ma podstawę podejmowania działań rozwojowych, nie koniecznie związanych tylko z założeniami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Cele i kierunki odnowy (rozwoju) miejscowości Wydrna nakreślone w tym Planie pokrywają się z celami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich „Odnowa i rozwój wsi 2007-2013" (PROW). Plan ten jest próbą kompleksowego spojrzenia na rozwój Wydrnej nie tylko w zakresie jaki przewiduje PROW. Stara się odpowiedzieć na pytania: Jak jest? Jak być powinno? Jak to osiągnąć?

Nadrzędnym celem przyświecającym wizji odnowy Wydrnej jest zrównoważony wielokierunkowy rozwój tej miejscowości, oznacza to prowadzenie działań rozwojowych w sposób, który zapewnia trwałość struktur społecznych, gospodarczych a przede wszystkim kulturowych. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich takich jak miejscowość Wydrna wiąże się z koncepcją wielokierunkowości, która polega na promowaniu rozwoju funkcji pozarolniczych wsi, utrzymaniem wartości krajobrazowych i przyrodniczych, kształtowaniem warunków różnorodnej działalności ekonomicznej, zachowaniem tradycji i dziedzictwa kulturowego, rozwojem funkcji społecznych i kulturalnych oraz rozwojem infrastruktury technicznej służącej społeczności.

Zrównoważony rozwój zwiększy atrakcyjność Wydrnej, jako miejsca życia i pracy jego mieszkańców, przyczyni się do redukcji bezrobocia, oraz wpłynie na kształtowanie produkcji rolnej, zgodnie z wymogami ochrony środowiska i zachowania krajobrazu naturalnego miejscowości. Kierując się niniejszym Planem będzie możliwość koncentracji środków w działaniach priorytetowych, zmierzających do określonego celu. Umożliwi także postępowanie zgodnie z określonym harmonogramem i przyjętą hierarchią zadań.

Niniejszy Plan będzie stanowił jasną deklarację mieszkańców Wydrnej w stosunku do władz gminy Dydnia jak również do instytucji wdrażających programy wsparcia ze środków Unii Europejskiej oraz funduszy krajowych. W Planie tym mieszkańcy swoimi głosami zadecydują o kierunkach dalszego rozwoju Wydrnej i spełnienia swoich potrzeb życiowych.

Plan ten ma charakter strategiczny, charakteryzuje się spójnością z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego w zakresie Odnowy Miejscowości i Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa. Ponadto podstawą opracowania Planu rozwoju miejscowości Wydrna była Strategia Rozwoju Gminy Dydnia do roku 2020.

Wymienione w Planie przedsięwzięcia przewidziane do realizacji ujęte są w sposób hasłowy bez szczegółowych aspektów ich realizacji. Nie zostały podane wielkości materiałów, nie są określone technologie lub metody, które będą zastosowane do realizacji. Planowane nakłady są kwotami szacunkowymi bez wykazu poszczególnych elementów składowych zadania, dane te ustalane będą na etapie bezpośredniego przygotowania przedsięwzięcia do realizacji, wówczas zostaną sporządzone (według poszczególnych potrzeb) opracowania takie jak: dokumentacja techniczno – kosztorysowa, studia wykonalności czy też szczegółowe opisy projektów.

II. Podstawowe informacje

1. Historia

Nazwa wsi pochodzi prawdopodobnie od wydr żyjących w tej okolicy.

Z najstarszych wzmianek o Wydrnej wiadomo, że w 1558 r. wieś ta należała do rodziny Dydyńskich herbu Gozdawa.

Rodzina Dydyńskich, jako właścicieli Wydrnej, wzmiankowana była jeszcze w drugiej połowie XVII w. Posiadłość tę objęli po nich Wisłoccy herbu Sas. Następnie wieś przeszła na Gniewoszów. Około połowy XVIII wieku właścicielem Wydrnej został biskup Wacław Hieronim Sierakowski herbu Ogończyk. Od początku XIX wieku była we władaniu Jana Antoniego Pohoreckiego, a potem jego syna Feliksa, od którego majątek ten zakupił około 1830 roku Marcin Sękowski ożeniony z Teklą z Grodzickich. Z dokumentów parafialnych w Dydni wynika, że w XIX w. górna część Wydrnej była dzierżawiona przez rodzinę Suchodolskich herbu Janina. Tam w roku 1845 urodził się Leopold Suchodolski – powstaniec styczniowy. Pod koniec XIX w. folwark dolny objęła córka Edwarda Sękowskiego i Wiktorii z Jagielskich, Bronisława Sękowska, zamężna z Franciszkiem Ksawerym Gedlem, która jako bezdzietna przepisała swe dobra w 1920 na młodszą siostrę, Jadwigę, zamężną ze Stefanem Klingiem. Natomiast wieś górna, stanowiąca 3/4 całego majątku, wyszła z posiadania Sękowskich około 1904 roku, kiedy, Romuald Sękowski sprzedał należące do niego dobra. Znacznie w ten sposób pomniejszony (o 75%) majątek Sękowskich dzięki takiemu podziałowi uniknął przymusowej parcelacji po II wojnie światowej, a skromny dworek Sękowskich w dolnej części wsi nadal należy do potomków tej rodziny.

Romuald Sękowski zapisał się w dziejach Wydrnej między innymi tym, że około 1898 roku wybudował w swoich włościach murowany dwór. Był to obiekt projektu inżyniera Władysława Łuczyckiego, weterana powstania styczniowego.

Parterowy murowany dworek został zbudowany w 1845 r. z inicjatywy Edwarda Sękowskiego. Przed wejściem znajduje się ganek wsparty na 4 kolumnach, nad nim facjatka z balkonikiem. Dach jest czterospadowy z lukarnami, kryty dachówką. Pierwotnie w dworku znajdowało się pięć pomieszczeń oraz sień. Około 1890 r. dobudowano z cegły podpiwniczoną część zachodnią. W 1920 r. podniesiono dach oraz przystosowano strych do potrzeb mieszkalnych. Wewnątrz dworku stropy są belkowane, a podłogi dębowe z desek ułożonych w kwadraty.

W dworku gościli prezydent Ignacy Mościcki oraz Melchior Wańkowicz dnia 21 lipca 1929 roku. Wizytując Małopolskę podczas objazdu dzielnicowego włączył on w swój program wizyt krótki wyjazd z Łańcuta na kilka godzin do pobliskiej Wydrnej. Przybył tu, by osobiście podziękować profesorowi chemii na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie Kazimierzowi Klingowi (którego rodzina zamieszkiwała w Wydrnej) za to, że zgodził się przenieść ze Lwowa do Warszawy i objąć tam stanowisko dyrektora Instytutu Chemii. Obaj byli bliskimi kolegami i razem wydali szereg publikacji naukowych (Mościcki był profesorem chemii). Na dziesięć lat przed wyborem na prezydenta Kling współpracował z nim przy organizacji Chemicznego Instytutu Badawczego we Lwowie, a potem w Warszawie. W trakcie wizyty zrobiona została okolicznościowa fotografia przed dworem rodziny Sękowskich w Wydrnej, przedstawiająca prezydenta RP w rozmowie z Kazimierzem Klingiem.

2. Położenie

Wydrna jest wsią, która pod względem administracyjnym wchodzi w skład Gminy Dydnia. Położona jest na Pogórzu Dynowskim, które stanowi pogórze dla Beskidu Niskiego.. Przebiega przez nią droga powiatowa NR 2038 R Dydnia – Wydrna. Droga ta łączy Gminę Dydnia z Gminą Nozdrzec i Gminą Brzozów.

W sąsiedztwie Wydrnej znajdują się takie miejscowości jak: od strony południowej Jabłonka i Dydnia , od północy Izdebki (Gmina Nozdrzec) od wschodu Izdebki (Gmina Nozdrzec), Obarzym i Dydnia natomiast od zachodu Jabłonka i Przysietnica (Gmina Brzozów). Poniżej mapa z lokalizacją Wydrnej w Gminie Dydnia.

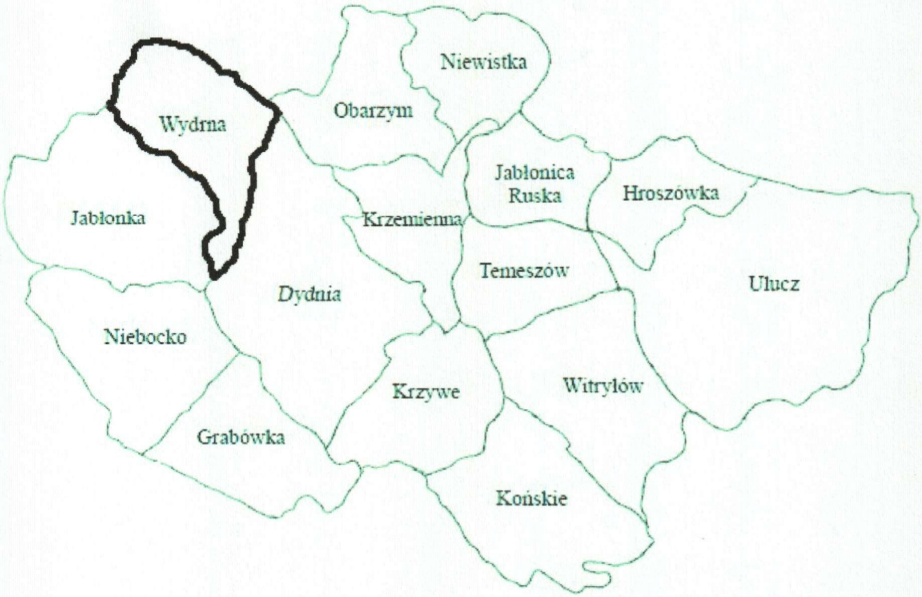

Położenie Wydrnej w Gminie Dydnia

III. Analiza zasobów miejscowości

1. Środowisko przyrodnicze

1.1. Ukształtowanie powierzchni

Ukształtowanie powierzchni cechuje się rusztowym układem grzbietów. Liczne pasma wzgórz rozciągają się z północnego-zachodu na południowy-wschód. Wzdłuż tych pasm przebiega dolina rzeki potoku b/n. Najwyższym punktem jest szczyt osiągający wysokość 458,9 m n.p.m.. Budowę geologiczną tworzy tzw. flisz karpacki, czyli leżące na przemian warstwy skał: łupków ilastych i marglistych, mułowców, piaskowców i zlepieńców.

1.2. Flora i fauna

Ukształtowanie powierzchni, warunki glebowe i klimatyczne wpływają na florę i faunę Pogórza Dynowskiego i Przemyskiego. W przeszłości obszar ten porastała puszcza w większości zamieniona później w pola uprawne. Podstawowym typem lasu jest drzewostan mieszany górski. Wśród drzew dominują: buk, grab, brzoza, dąb, jawor, modrzew, olcha,

sosna, świerk, jodła, a nad brzegami rzek i potoków - wierzba. Podszyt leśny stanowią: maliny, borówki, (czarne jagody), jeżyny, poziomki oraz grzyby.

Spośród ptaków na terenach zamieszkanych występują najczęściej: wróble, szpaki, szczygły, słowiki, sikorki, sroki, gawrony, kawki i jaskółki, natomiast w lasach i na polach: bażanty, kuropatwy, drozdy, zięby, jastrzębie, wrony, dzięcioły, gile, sowy, sójki i przepiórki. Ssaki reprezentowane są przez: sarny, jelenie, zające, myszy polne, łasice, wiewiórki, dziki, gronostaje, wydry, piżmowce. Na terenach podmokłych żyją żaby, a na nasłonecznionych zboczach występują zaskrońce, rzadziej żmije. W przepływającym potoku b/n żyją bobry.

1.3. Parametry klimatyczne i glebowe

Na terenie Wydrnej występuje typowy klimat przejściowy, przechodzący od morskiego do kontynentalnego.

Wiatry są umiarkowane. Jesienią - wschodnie i północno-wschodnie, zaś latem zachodnie.

Przeciętna ilość opadów wynosi 750-800 mm, z czego na okres letni przypada 250-400 mm, a na zimowy 80-180 mm.

Największą powierzchnię zajmują gleby brunatne wyługowane i kwaśne, zaś gleby bielicowe i pseudobielicowe występują na mniejszym obszarze. Na gruntach rolnych występują gleby o niskich klasach bonitacyjnych. Gleby klasy I nie występują wcale. Dominuje klasa IV.

1.4. Stan środowiska naturalnego

1.4.1. Wody

Przez miejscowość przepływa potok b/n, który nie ma określonej klasy wód. Potok ten zanieczyszczony jest ściekami bytowo gospodarczymi z nieszczelnych szamb. Zanieczyszczenia te przenikają do cieku w wyniku niskiego poziomu wód gruntowych.

1.4.2. Powietrze atmosferyczne

W obrębie miejscowości Wydrnej oraz w najbliższym jej otoczeniu nie ma dużych zakładów przemysłowych które w znaczny sposób wpływałyby negatywnie na stan powietrza atmosferycznego. Z uwagi na to jakość powietrza atmosferycznego na terenie miejscowości szacuje się na bardzo dobrą.

2. Środowisko kulturowe

„Inwazja" tzw. kultury masowej powodująca wypieranie ukształtowanych przez lata wzorców i tradycji. Obserwuje się jednak wśród mieszkańców chęć powrotu do źródeł. U podstaw tych zachowań, oprócz potrzeb związanych z chęcią ocalenia od zapomnienia dorobku kulturowego, są potrzeby wynikające z potrzeby kontaktu z innymi ludźmi.

2.1. Turystyka i rekreacja

Na wizerunek Wydrnej składają się jej niezaprzeczalne walory rekreacyjne, turystyczne i agroturystyczne. Bardzo często obszar ten kojarzony jest z Pogórzem Dynowskim a niekiedy z Bieszczadami.

Jest to miejsce atrakcyjne zwłaszcza ze względu na:

- bogactwo i różnorodność dziedzictwa kulturowego,
- walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz atrakcyjne okolice,
- istnieją także możliwości wytyczenia ciekawych szlaków turystycznych

Zasoby przyrodniczo – krajobrazowe stanowią podstawę rozwoju bazy i działalności turystycznej (agroturystycznej), rozwiniętej choćby nawet na mniejszą skalę.

2.2. Sport

Na terenie miejscowości Wydrna nie funkcjonują kluby sportowe. Młodzież z Wydrnej zrzesza się w klubach sportowych w innych miejscowościach gminy.

W Szkole Podstawowej działa koło łucznicze, które liczy 16 członków.

2.3. Działające organizacje i stowarzyszenia

We wsi Wydrna działa Ochotnicza Straż Pożarna i Koło Gospodyń Wiejskich. Ochotnicza Straż Pożarna w Wydrnej, według wielu przesłanek, rozpoczęła swoją działalność w 1932 roku. Liczba członków - 45, działają również dwie Młodzieżowe Drużyny Pożarniecze dziewcząt i chłopców, które liczą - 20 członków. Członkowie OSP aktywnie uczestniczą w organizacji gminnych i powiatowych zawodów strażackich oraz służą pomocą przy organizacji okolicznościowych imprez we wsi Wydrna i na terenie gminy.

Kolejną organizacją społeczną działającą na terenie miejscowości jest Koło Gospodyń Wiejskich.

Jest to organizacja z wieloletnią tradycją działania na terenie Wydrnej. Koło Gospodyń Wiejskich aktywnie uczestniczy w życiu społeczności lokalnej. Współtworzy różne imprezy okolicznościowe np.: Wigilie, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dożynki.

2.4. Obiekty zabytkowe

Główną ozdobą Wydrnej jest murowany dwór. Budynek został wzniesiony w 1845 r. z inicjatywy Edwarda Sękowskiego. Nie uległ dewastacji za czasów PRL-u i w dalszym ciągu jest w posiadaniu rodziny Sękowskich.

3. Gospodarka przestrzenna i infrastruktura techniczna

Analizując stopień wyposażenia podkarpackich wsi w urządzenia infrastruktury technicznej, można stwierdzić iż w znaczny sposób odbiega on od standardów rozwiniętych krajów Unii Europejskiej.

3.1. Stan systemu komunikacji

Podstawowy układ drogowy miejscowości w rozumieniu ustawy o drogach publicznych tworzy droga powiatowa NR 2038 R Dydnia – Wydrna. Droga ta łączy Gminę Dydnia z Gminą Nozdrzec. Ważną drogą jest tzw. Waśkówka, która przed wybudowaniem obecnej powiatowej była jedynym dojazdem do Wydrnej z Dydni a tym samym pozostałych miejscowości gminy.Układ uzupełniający tworzą drogi będące własnością Gminy Dydnia. Należy stwierdzić iż jednym z czynników wpływających na układ drogowy jest rzeźba terenu, a zarazem struktura osadniczo – przestrzenna miejscowości.

Położenie Wydrnej w bliskiej odległości od atrakcyjnych dla turystów terenów turystycznych jakimi niewątpliwie są Bieszczady, Beskid Niski i granice państwa (Ukraina i Słowacja) mogłoby stanowić przejściową bazę dla ruchu turystycznego. Aby tak się stało należałoby rozwinąć w znacznym stopniu zaplecze rekreacyjno – wypoczynkowe.

3.2. Kanalizacja

Wydrna nie posiada kanalizacji sanitarnej. Indywidualne gospodarstwa rolne posiadają przydomowe zbiorniki na nieczystości płynne.

Obecnie w miejscowości Wydrna prowadzone są prace projektowe sieci kanalizacyjnej. Po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej mieszkańcy będą odprowadzać ścieki do oczyszczalni w Obarzymie.

3.3. Wodociągi

Na terenie miejscowości ludność korzysta przede wszystkim z licznych wodociągów zagrodowych oraz z indywidualnych, niewielkich wodociągów. Są to głównie wodociągi grawitacyjne. Źródłem wody dla nich są studnie kopane oraz studnie wiercone. Nie są jednak znane parametry techniczne tych studni ani ich wydajność.

3.4. Parkingi i chodniki

Miejsca parkingowe zlokalizowane są one głównie przy budynkach użyteczności publicznej. Teren miejscowości Wydrna jak i całej gminy jest niewystarczająco „uzbrojony" w sieć chodników, nie ma tutaj chodnika dla pieszych zarówno przy drodze powiatowej. Podobnie jak i w przypadku parkingów priorytetowym zadaniem jest budowa chodników.

3.5. Budynki i budowle

Poniżej została zamieszczona tabela obrazująca budownictwo mieszkaniowe, a co za tym idzie zasoby mieszkaniowe gminy indywidualne i zbiorowe.

Tabela Nr 1: Budownictwo mieszkaniowe – zasoby mieszkaniowe gminy indywidualne i zbiorowe

Wyszczególnienie	Liczba osób	Ilość mieszkań	Pow. użytkowa mieszkań w m^2	Ilość izb	Pow. użytkowa na osobę	Liczba osób na mieszkanie	Liczba osób na izbę
Gmina	8401	2044	122 640	8 005	14,38	4	1
Wydrna	588	151	9020	604	15,34	4	1

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane UG Dydnia

3.6. Gazyfikacja

Teren Wydrnej jest uzbrojony w sieć gazową i w najbliższym czasie nie przewiduje się jej rozbudowy.

3.7. Gospodarka odpadami

Gmina Dydnia nie posiada własnego składowiska odpadów. Za gospodarkę odpadami na terenie gminy odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Dydni. Prowadzona jest

selektywna zbiórka odpadów w specjalnie przygotowanych do tego workach oraz pojemnikach. Odpady gromadzone są w workach foliowych, a następnie mieszkańcy wystawiają je przy głównych drogach, skąd są zbierane przez podmiot wybrany w drodze przetargu. Następnie odpady transportowane są na składowisko odpadów komunalnych w Dynowie.

3.8. Charakterystyka opieki zdrowotnej

Mieszkańcy Wydrnej w chwili obecnej korzystają w głównej mierze z opieki medycznej prowadzonej przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Niebocku oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krzemiennej.

3.9. Oświata

Szkoła Podstawowa w Wydrnej na przestrzeni lat zmieniała się i przekształcała.

W ciągu ostatnich kilku lat przeprowadzono remont kapitalny, podczas którego wymieniono wszystkie okna, dach, zrobiono odwodnienie, nową elewację, odnowiono sale lekcyjne. Pomieszczenia szkolne wyposażono w nowe meble, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy i komputerowy. Zajęcia szkolne to nie tylko lekcje ale również koła zainteresowań, i tak :

koło modelarskie liczy 8 członków,

koło hafciarskie liczy 10 członków,

koło żeglarskie liczy 6 członków,

koło łucznicze liczy 16 członków.

Szkoła realizuje projekty edukacyjne i zajęcia sportowe.

Szkoła oprócz działalności dydaktyczno- wychowawczej, jest również miejscem spotkań i działań lokalnych organizacji i liderów wsi, integrujących całą społeczność.

Większość uroczystości wiejskich uświetniają występy dzieci szkolnych pod kierunkiem nauczycieli. Uczniowie na bieżąco biorą udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

4. Sfera gospodarcza

4.1. Rolnictwo

Podstawowy potencjał Wydrnej stanowią zasoby i walory naturalne. Obecnie w sferze gospodarczej przeważa rolnictwo. Grunty rolne stanowią 79 % powierzchni ogólnej, w przeważającej części są to grunty orne oraz łąki i pastwiska. Na gruntach rolnych dominują

gleby o niskich klasach bonitacyjnych. Gleby I klasy nie występują wcale. Jednak w ogólnym zestawieniu wszystkich klas dominuje klasa IV.

Tabela nr 2: Struktura użytkowania gruntów i waloryzacja przyrodniczo – ekonomiczna przestrzeni rolniczej Wydrnej i Gminy Dydnia

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia w ha				
		Ogólna	Użytki rolne	Lasy i grunty leśne	Tereny zainwestowane	Pozostałe
1.	**Wydrna**	**733**	**576,6**	**93**	**40,69**	**22,71**
2.	Gmina	13 040	6512,51	5170	922,2	435,29

Źródło: Dane UG Dydnia

Rolnictwo charakteryzuje się dużą ilością małych gospodarstw. Na ich ogólną liczbę 316 w 2011 r. aż 145 stanowią gospodarstwa o powierzchni do 1 ha. Ponadto na niekorzystną sytuację rolnictwa wpływa trudna konfiguracja terenu o znacznym nachyleniu stoków oraz niekorzystne warunki glebowe.

Tabela nr 3: Gospodarstwa rolne według grup obszarowych w Wydrnej i w gminie Dydnia (szt.)

Wyszczególnienie	Ogółem	O powierzchni użytków rolnych					
		Do 1 ha	Powyżej 1 ha				
			Razem	1,01 - 4,99	5 - 9,99	10 – 19,99	Powyżej 20
Wydrna	**316**	**145**	**171**	**163**	**8**	**0**	**0**
Gmina Dydnia	3869	2041	1828	1696	110	11	11

Źródło: Dane UG Dydnia (stan na 31.12.2011r.)

Warunki klimatyczno - przyrodnicze, ukształtowanie terenu, kompleksowe melioracje, średniej klasy gleby, rozdrobnienie gospodarstw, tradycje prowadzenia gospodarki rolnej sprawiają, że głównymi kierunkami produkcji rolnej są:

- w produkcji roślinnej – uprawa zbóż z dominacją uprawy pszenicy, ale znaczącym udziałem upraw owsa, jęczmienia i żyta. Uprawa ziemniaków i uprawy warzyw. Uprawy roślin przemysłowych: buraków cukrowych, rzepaku, kukurydzy stanowią mało znacząca pozycję w produkcji (prawie w ogóle nie występują),
- w produkcji zwierzęcej dominującą jest hodowla bydła tak mlecznego jak i opasowego, oraz trzody chlewnej. Są to wskaźniki zdecydowanie poniżej skali regionalnej i nie w pełni oddają możliwości wykorzystania walorów przyrodniczo - przestrzennych.

Od lat 80-tych występuje proces zmniejszania się powierzchni rolniczej przestrzeni produkcyjnej, co wynika m.in. z zainwestowania infrastrukturalnego, zajętości pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe. Coraz częściej występuje zjawisko odłogów i ugorów.

Z uwagi na podgórski charakter miejscowości i jej walory turystyczne pożądanym kierunkiem wykorzystywania gruntów może być zalesianie.

Największym rynkiem pracy było rolnictwo. Szacuje się, że przeciętne zatrudnienie na 100 ha użytków rolnych wynosiło ok. 47-50 osób, co było wskaźnikiem bardzo niekorzystnym.

Obecnie po wejściu Polski do UE dużo osób szczególnie młodych wyjechało do pracy za granice kraju.

4.2. Działalność pozarolnicza

Na terenie Wydrnej działa kilka podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność w różnych dziedzinach.. Obecnie (stan 31.12.2011 r.) działalność gospodarczą prowadzi 10 mieszkańców co zestawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 4: Zestawienie prowadzonej działalności gospodarczej

Lp.	Branża	Liczba podmiotów działających w danej branży
1	Handlowa	1
2	Usługowa	9
RAZEM		**10**

Źródło: Dane UG Dydnia

5. Potencjał społeczny

5.1. Sytuacja demograficzna

Wydrna (stan na 31.12.2011 r.) jest zamieszkiwana przez 588 mieszkańców. Dane dotyczące liczby mieszkańców oraz liczby narodzin dzieci w poszczególnych sołectwach na dzień 31.12.2011 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5: Dane dotyczące ludności (stan na 31.12.2011)

Lp.	Miejscowość	Ludność	Urodzenia	Zgony
1.	Dydnia	1555	16	18

2.	Jabłonka	1115	12	14
3.	Niebocko	1610	16	15
4.	**Wydrna**	**588**	**5**	**5**
5.	Grabówka	561	6	7
6.	Krzywe	438	6	1
7.	Końskie	480	7	3
8.	Witryłów	481	4	6
9.	Ulucz	107	0	1
10.	Temeszów	344	3	4
11.	Krzemienna	443	4	7
12.	Obarzym	368	5	4
13.	Niewistka	308	1	1
14.	Jabłonica Ruska	3	0	0

Źródło: Dane UG Dydnia

W rozwoju demograficznym Wydrnej występuje charakterystyczny dla Polski i regionu, trend polegający na okresowym falowaniu przyrostów lub ubytków liczby ludności w wyniku tzw. wyżów i niżów demograficznych. Na dzień 31.12.2011 r. zanotowano taką samą liczbę urodzeń jak i zgonów.

Jeżeli chodzi o migrację ludności można zaobserwować, iż zjawisko to w miejscowości Wydrnej nasiliło się po otwarciu granic Unii Europejskiej dla obywateli z państw nowoprzyjętych.

5.2. Rynek pracy

Do podstawowych źródeł utrzymania ludności Wydrnej należy zaliczyć:

- praca w rolnictwie,
- praca w podmiotach gospodarczych na terenie gminy,
- pozazarobkowe źródła (głównie emerytury rolnicze, emerytury pracownicze, renty oraz zasiłki,
- praca poza gminą (głównie Sanok, Brzozów, Krosno, Dynów),
- praca poza granicami kraju.

Liczba ludności (osób zatrudnionych) z pozarolniczym źródłem utrzymania wynikającym ze stosunku pracy ulegała na przestrzeni kilkunastu lat bardzo dużym wahaniom tj. od ok. 40 -45% na początku lat 80-tych do ok. 10-12% w ostatnich latach (szacunki). Takie

duże wahania łączą się z ograniczoną chłonnością miejscowego, ale przede wszystkim sąsiednich rynków pracy.

W okresie transformacji gospodarki, poprzez ograniczenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem, zwłaszcza w przemyśle i budownictwie najbliższych miast, ograniczenie bądź wręcz likwidację tzw. transportu zakładowego i drastycznym wzrostem kosztów transportu, zmalała wyraźnie ilość osób utrzymujących się z zarobkowych źródeł pozarolniczych, zwłaszcza zatrudnionych poza terenem gminy.

Z uwagi na bardzo znaczący udział ludności starszej, w wieku produkcyjnym należy sądzić, że przynajmniej 28-33% ludności oficjalnie utrzymuje się z pozazarobkowych źródeł tj. emerytur, rent, zasiłków i zapomóg.

W zakresie zatrudnienia (rynku pracy) sytuację Wydrnej należy określić jako umiarkowaną w porównaniu do innych miejscowości Gminy Dydnia oraz z całym subregionem krośnieńsko - przemyskim. Wiąże się to ze specyfiką funkcjonalną miejscowości, gdzie dominuje rolnictwo indywidualne, a w tej dziedzinie nie notuje się jeszcze radykalnych zmian.

Charakterystyczne cechy bezrobocia i rynku pracy to:

- wzrastająca liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet,
- wzrastająca liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku – problem biedy społecznej,
- wzrastająca liczba bezrobotnych absolwentów szkół, a więc ludzi młodych oraz liczba osób długotrwale pozostających bez pracy.

5.3. Opieka społeczna

Pomocą społeczną w 2011 roku objęte były 58 rodziny. Głównymi przyczynami z powodu których osoby znalazły się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zwróciły się o pomoc do GOPS Dydnia było: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz wielodzietność. Pomoc społeczna w przypadku zdecydowanej większości tych rodzin ma charakter okresowy bądź stały, dotyczy pomocy finansowej oraz w naturze (takiej jak: żywność, odzież, środki czystości). Słaba baza ekonomiczna Gminy, zapóźnienia w rolnictwie, trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy ma wpływ na niski poziom życia miejscowej ludności i nie sprzyja jej aktywizacji.

IV. Analiza SWOT

1. Sfera społeczna – jakość życia, tożsamość i wartości życia wiejskiego

Czynniki sprzyjające rozwojowi	Czynniki niesprzyjające rozwojowi
Czynniki rozwojowe wewnętrzne wsi Wydrna	
Atuty	**Słabości**
atrakcyjnie położona miejscowość w czystym środowisku przyrodniczym	wysoki poziom bezrobocia – bezrobocie strukturalne
funkcjonujące obiekty użyteczności publicznej: Dom Ludowy, biblioteka	brak szlaków turystycznych
	zanikanie tradycji wśród młodych ludzi i przejmowanie obcych wzorców kulturowych
aktywnie działające organizacje (Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich)	rozluźnienie więzi z miejscem urodzenia wraz z podejmowaniem nauki lub pracy w okolicznych ośrodkach miejskich – ujemne saldo migracji
wysoki poziom uczestnictwa i aktywny udział dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców w imprezach o charakterze sportowym, kulturalnym i rekreacyjnym	utrudniony dostęp do szkolnictwa na poziomie ponadpodstawowym
wysokie poczucie własnej tożsamości i dumy mieszkańców wsi	zły stan dróg dojazdowych do pól
	braki w podstawowej infrastrukturze: kanalizacja, wodociągi, chodniki dla pieszych
zachowane w części tradycje i obyczaje ludowe	brak produktu promującego wieś
różnorodność kulturowa (obrzędy, infrastruktura, tradycje)	niewystarczająca ilość imprez integracyjnych, aktywizujących do wspólnego działania
funkcjonująca Szkoła Podstawowa, biblioteka	bardzo ograniczony lokalny rynek pracy
wzrastający poziom estetyki i wyglądu zewnętrznego gospodarstw	
Czynniki rozwojowe zewnętrzne w otoczeniu	
Szanse	**Zagrożenia**
rosnące zainteresowanie mieszkańców miast wypoczynkiem w czystych ekologicznie terenach	negatywne wzorce zachowań płynące z mediów
moda na „powrót do korzeni" – zainteresowanie turystyką wiejską	ograniczone środki finansowe na rozwój kultury
możliwość ubiegania się o zewnętrzne środki pomocowe na inwestycje infrastrukturalne i tzw. projekty miękkie	

2. Sfera potencjałów – standard życia

Czynniki sprzyjające rozwojowi	Czynniki niesprzyjające rozwojowi
Czynniki rozwojowe wewnętrzne wsi Wydrna	
Atuty	**Słabości**
pozostałości starej wiejskiej zabudowy drewnianej	brak odpowiednio przygotowanych miejsc do organizowania imprez masowych
ciekawe zabytki – dwór	brak gospodarstw agroturystycznych
wolne grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkalną i działalność gospodarczą	brak chodników, niewystarczająca liczba miejsc parkingowych
aktywnie działają - jednostka OSP i Koło Gospodyń Wiejskich	brak kanalizacji
przebieg drogi wojewódzkiej Lublin – Przeworsk – Grabownica oraz drogi powiatowej Krzemienna – Witryłów - Jurowce	
	niekorzystne ukształtowanie terenu podrażające koszty inwestycji infrastrukturalnych
	niekorzystne warunki geograficzne utrudniające i podwyższające koszty utrzymania dróg
	niskie zasoby finansowe i dochody mieszkańców
	niedostateczne środki na inwestycje infrastrukturalne
	brak inwestorów do rozwijania bazy turystycznej
Czynniki rozwojowe zewnętrzne w otoczeniu	
Szanse	**Zagrożenia**
sprawny gminny system odbioru odpadów stałych	rosnące natężenie ruchu na drogach
możliwość uzyskania dotacji na inwestycje infrastrukturalne (w tym proekologiczne)	wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych
zainteresowanie sąsiednich gmin, miejscowości ochroną środowiska	wysokie koszty utrzymania infrastruktury technicznej
działania w zakresie poprawy stanu dróg powiatowych	

3. Sfera gospodarcza – byt

Czynniki sprzyjające rozwojowi	Czynniki niesprzyjające rozwojowi
Czynniki rozwojowe wewnętrzne wsi Wydrna	
Atuty	**Słabości**
dobry stan środowiska	bardzo mała liczba pozarolniczych miejsc pracy na terenie wsi
	duże rozdrobnienie i niekorzystna struktura agrarna gospodarstw rolnych
możliwość produkcji żywności o podwyższonych walorach jakościowych	znaczne ograniczenia kapitałowe gospodarstw rolnych
	trudne warunki naturalne i niski poziom produkcji rolnej
pojawiające się inicjatywy rozwoju usług turystycznych (gospodarstwo agroturystyczne)	znaczny niedobór kapitału na uruchomienie i rozwój działalności gospodarczej
działalność w zakresie rękodzieła artystycznego	brak gospodarstw ekologicznych i innych realizujących programy rolno-środowiskowe
	brak produktu wyróżniającego wieś/gminę
	słabo rozwinięta infrastruktura techniczna
	bardzo słabo rozwinięta i brak różnorodności bazy turystycznej (brak gospodarstw agroturystycznych, brak szlaków turystycznych)
	Brak infrastruktury okołoturystycznej
	skromny rynek na lokalne usługi bytowe wśród miejscowej ludności
	peryferyjne położenie – niekorzystne dla rozwoju działalności gospodarczej (poza turystyką)
Czynniki rozwojowe zewnętrzne w otoczeniu	
Szanse	**Zagrożenia**
rosnące zainteresowanie aktywnym wypoczynkiem na wsi	utrudniony dostęp do kapitału zewnętrznego
wzrastające zainteresowanie żywnością o podwyższonych walorach jakościowych	wysokie koszty podejmowania działalności gospodarczej
dostępność funduszy strukturalnych i przedakcesyjnych na rozwój działalności gospodarczej, w tym rolniczej	niska opłacalność produkcji rolniczej
dotacje dla gospodarstw ekologicznych	niski poziom identyfikacji wsi w otoczeniu, jako atrakcyjnego miejsca do wypoczynku

V. Wizja rozwoju (odnowy) miejscowości Wydrna

Wizję rozwoju miejscowości Wydrna, która powstała w wyniku analiz oraz dyskusji społecznych sformułowano następująco:

Aby Wydrna – nasza wieś – była estetyczna, atrakcyjna i miała wypracowany produkt lokalny, który wyróżniłby ją na tle innych miejscowości:

Jaka ma być?	Estetyczna o nieskażonym środowisku naturalnym
Jakie funkcje ma spełniać?	Usługowe, agroturystyczne; rolnictwo w pełni nowoczesne
Jakie dziedziny mają dać utrzymanie mieszkańcom	Małe przedsiębiorstwa, usługi oraz rolnictwo
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywnymi zaangażowanymi, w pełni identyfikującymi się z wsią, dbający o wieś;
Jak ma wyglądać organizacja wsi i mieszkańców?	Mieszkańcy zintegrowani organizujący wspólnie festyny, tworzący stowarzyszenia i organizacje.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Wspólnie na zebraniach wiejskich
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczny wygląd, zadbana o czystym środowisku naturalnym
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Rozwijanie tradycji i obrzędów lokalnych
Jak ma przedstawiać się stan mieszkań i obejść?	Mieszkania funkcjonalne, a obejścia schludne i zadbane z ogródkami przydomowymi
Jakie będzie stan rolnictwa?	Zmodernizowane a przede wszystkim dochodowe
Jakie mają być połączenia komunikacyjne?	Zmodernizowana droga na Wygodzie po stronie Gminy Nozdrzec
Jaką ofertę zajęć zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Zajęcia sportowe

Wizja jest zapisem woli mieszkańców i ich deklaracją wspólnego urzeczywistniania nakreślonych celów. Wizja w swej istocie łączy wszystkie środowiska, siły i osoby na rzecz jej realizacji, jednak bez wskazywania sposobów i środków. Te zapewne będą wypadkową aspiracji, doświadczeń i pomysłowości mieszkańców i ośrodków decyzyjnych wcielających ją w życie.

VI. Planowane kierunki rozwoju (odnowy)

1. Plan długoterminowy

1.1. Priorytety

- Budowa i modernizacja infrastruktury;
- Poprawa poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców;
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej;
- Rozwój przedsiębiorczości;
- Kultywowanie tradycji i wartości lokalnych;
- Aktywizacja mieszkańców na rzecz realizacji wizji

1.2. Uzasadnienie

Rozwój infrastruktury technicznej ma decydujące znaczenie dla powodzenia programów rozwoju obszarów wiejskich. Od poziomu rozwoju infrastruktury technicznej zależy to jak będzie rozwijała się lokalna gospodarka i jak będą zaspokajane potrzeby społeczne mieszkańców. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w Planie Odnowy Miejscowości Wydrna. Będzie to wymagać koncentracji środków na rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i społecznej. W celu zapewnienia stałego wzrostu jakości życia oraz dostosowania do standardów UE niezbędne jest zwiększenie poziomu wydatków, szczególnie na inwestycje infrastrukturalne z zakresu ochrony środowiska i rozwoju infrastruktury społecznej. Realizacja tych inwestycji wpłynie na uruchomienie procesu wielofunkcyjnego rozwoju miejscowości Wydrna, który z założenia ma przyczynić się do tego, aby wieś ta nie była jedynie miejscem gdzie produkuje się żywność, lecz również spełniała inne ważne funkcje takie jak:

- dobre miejsce do życia,
- atrakcyjne miejsce wypoczynku,
- miejsce, w którym chronione jest środowisko naturalne,

- miejsce, w którym chroni się tożsamość i kulturę,
- miejsce zróżnicowanej działalności gospodarczej.

Bogate dziedzictwo kulturowe, zabytki są elementem warunkującym atrakcyjność turystyczną miejscowości. Obok walorów estetyczno – poznawczych mogą one wzbogacać życie kulturalne. Życie kulturalne, tak jak sportowe są elementem funkcjonowania miejscowości. Umożliwiają spędzenie wolnego czasu w sposób zorganizowany, stanowiąc atrakcję zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych gości przebywających w Wydrnej.

Wobec powyższego ważnym elementem działań rozwojowych jest zachowanie zabytków Wydrnej oraz rozwój infrastruktury dla działalności sportowej i kulturalnej.

Bardzo ważnym elementem kształtującym warunki życia mieszkańców obszarów wiejskich i wiejsko – miejskich, odpowiadające standardom cywilizacyjnym i pozwalające mieszkańcom realizować ich cele ekonomiczne, jest stworzenie im możliwości do aktywnego uczestnictwa w gospodarczym życiu miejscowości i gminy.

Trudna sytuacja na rynku pracy, wysokie bezrobocie należy do ważnych problemów społecznych i gospodarczych miejscowości. Realizacja priorytetów wymagać będzie koncentracji na rozszerzeniu zakresu stosowanych metod przeciwdziałania bezrobociu oraz na zapewnieniu warunków wdrażania nowych metod i technik pracy, a także na dostosowaniu społeczności do ery społeczeństwa informacyjnego.

Aktywizacja mieszkańców pozwoli wywołać zaangażowanie w środowisku wiejskim w budowaniu pozytywnych zmian dla własnego otoczenia. Realizacja Planu Odnowy stworzy szanse dla wielu aktywnych ludzi, którzy dotychczas nie mieli okazji podjęcia podobnych działań. Ponadto pozwoli na odbudowanie więzi międzyludzkich.

Realizacja wszystkich powyższych priorytetów wymagać będzie mobilizacji mieszkańców do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia. Aktywność mieszkańców w kierunku podejmowania działań wspierających rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny miejscowości będzie warunkiem dla realizacji priorytetów niniejszego planu.

1.3. Cele

Realizacja priorytetów rozwojowych wymaga osiągnięcia celów długofalowych, które zgodne są z oczekiwaniami mieszkańców, jednocześnie będąc zgodnymi z najważniejszymi dokumentami planistycznymi gminy tj. Strategią Rozwoju Gminy, Planem Rozwoju Lokalnego Gminy. Poniżej zaprezentowano cele sformułowane w poszczególnych sferach życia społeczności lokalnej, jaką stanowią mieszkańcy Wydrnej. Kolejność poniższych celów nie stanowi ich hierarchii, są one równorzędne.

1.3.1. W zakresie sportu, rekreacji oraz kultury

- Doposażenie i remont Domu Ludowego
- Utworzenie sieci ścieżek turystycznych i punktów widokowych na terenie miejscowości.

1.3.2. W zakresie oświaty

- Utworzenie placu zabaw.

1.3.3. W zakresie infrastruktury i obiektów komunalnych

- Utworzenie centrum wsi Wydrna
- Wykonanie kanalizacji.

1.3.4. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego wsi

- Promowanie rękodzieła i artystów ludowych poza miejscowością,
- Promowanie twórców którzy miejscem zamieszkania i pracą zawodową związani są z Wydrną,
- Dokumentowanie przeszłości i tradycji wsi,
- Wytworzenie produktu lokalnego.

1.3.5. W zakresie bezpieczeństwa mieszkańców

- Działania na rzecz prewencji,
- Zwiększenie zakresu współpracy między policją a mieszkańcami wsi.
- Budowa polderów przeciwpowodziowych.

1.3.6. W zakresie infrastruktury drogowej

- Budowa chodnika przy drodze powiatowej w obrębie całej miejscowości.

VII. Opisy przedsięwzięć (zadań) – oczekiwane rezultaty

1. W zakresie sportu, rekreacji oraz kultury

1.1. Doposażenie i remont Domu Ludowego

Obecnie budynek jest w zadowalającym stanie technicznym jednak wymaga podjęcia zabiegów remontowych. Prace remontowe poprawią warunki korzystania z obiektu, ponadto poprawi się jego wygląd i estetyka. Obiekt posiada słabe wyposażenie, dlatego też należy je dokupić. W obiekcie będzie można zorganizować imprezy np. teatr wiejski. Ponadto Dom Ludowy będzie wykorzystywany do organizowania szkoleń dla mieszkańców wsi. W budynku mieszkańcy będą mogli organizować różne imprezy okolicznościowe np. Spotkania Wigilijne, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka itp.

1.2.Utworzenie ścieżek turystycznych i punktów widokowych na terenie miejscowości

Ścieżki te udostępnią miejsca do biegów przełajowych, ponadto pozwolą aktywnie spędzać wolny czas. Trasy ścieżek przyrodniczych, wyznaczonych na malowniczych terenach stanowić będą atrakcję edukacyjną. Punkty widokowe na okolicznych wzniesieniach pozwolą na oglądanie pięknej panoramy miejscowości.

2. W zakresie oświaty

2.1. Utworzenie placu zabaw

Inwestycja ta przyczyni się do rozwoju zajęć rekreacyjnych, umożliwi dzieciom, rodzicom alternatywny sposób spędzania wolnego czasu.

3. W zakresie infrastruktury i obiektów komunalnych

3.1. Utworzenie centrum wsi Wydrna

Upamietnienie pobytu w Wydrnej znanych ludzi, m.in. pisarza Melchiora Wańkowicza i prezydenta Ignacego Mościckiego. Prace polegać będą na wykonaniu placu z kostki, przy nim

ławek (na jednej z nich odlew postaci Melchiora Wańkowicza)oraz urządzenie placu z zielenią.

3.2. Wykonanie kanalizacji

Wydrna nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej. Obecnie prace są na etapie projektowym. Wykonanie tej inwestycji ureguluje gospodarkę wodno-ściekową. Poprawie ulegnie stan cieków wodnych i gleb.

4. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego wsi

4.1. Promowanie rękodzieła i artystów ludowych poza miejscowością

Wydanie folderu promocyjnego i organizowanie wystaw artystów twórczości ludowej przyczyni się do wzrostu atrakcyjności wsi.

4.2. Wytworzenie produktu lokalnego

Wytworzenie produktu lokalnego pozwoli na identyfikację miejscowości Wydrna.

5. W zakresie bezpieczeństwa mieszkańców

5.1. Działania na rzecz prewencji

Zwiększenie czasu pracy policji (zwłaszcza w godzinach wieczornych i nocnych) wpłynie na wzrost wykrywalności przestępstw, a także zniweluje wybryki chuligańskie.

5.2. Zwiększenie zakresu współpracy między policją a mieszkańcami wsi

Diagnoza środowiska pozwoli na wcześniejsze wykrywanie patologii.

5.3. Budowa polderów przeciwpowodziowych

Budowa polderów poprawi bezpieczeństwo mieszkańców (nie tylko Wydrnej) w trakcie powodzi, które nasiliły się w minionych latach.

6. W zakresie infrastruktury drogowej

6.1. Budowa chodnika przy drodze powiatowej w obrębie całej miejscowości

Budowa chodnika przy ruchliwej drodze zapobiegnie wypadkom z udziałem pieszych, ponadto chodnik uwydatni centrum miejscowości.

6.2. Remont (przebudowa) dróg i mostów na terenie miejscowości

Inwestycje te poprawią estetykę miejscowości a zarazem wpłyną pozytywnie na standard życia mieszkańców. Niejednokrotnie umożliwią też dostęp do pięknych i malowniczych terenów dla potencjalnych turystów.

VIII. Harmonogram realizacji projektów

L.p	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt realizacji [tys.]						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	
1.	Doposażenie i remont Domu Ludowego							450
2.	Utworzenie ścieżek turystycznych i punktów widokowych na terenie miejscowości							125
3.	Utworzenie placu zabaw							75
4.	Utworzenie centrum wsi							50
5.	Wykonanie kanalizacji							2 500
6.	Promowanie rękodzieła i artystów ludowych poza miejscowością							60
7.	Wytworzenie produktu lokalnego							50
8.	Budowa polderów przeciwpowodziowych							1 900
9.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej							500
10.	**Razem**	5660						

IX. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

Wydrna jest wsią, która pod względem administracyjnym wchodzi w skład Gminy Dydnia. Położona jest w dolinie potoku b/n na Pogórzu Dynowskim, które stanowi pogórze dla Beskidu Niskiego. Przebiega przez nią droga powiatowa NR 2038 R Dydnia – Wydrna. Droga ta łączy Gminę Dydnia z Gminą Nozdrzec i Gminą Brzozów.

Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych w Wydrnej zlokalizowane są w obrębie drogi powiatowej.

Poruszając się w kierunku z południa na północny zachód napotkamy najpierw po prawej stronie drogi murowany dwór będący w posiadaniu rodziny Sękowskich.

Następnie w odległości ok. 500 m po lewej stronie drogi znajduje się budynek w którym mieszczą się Dom Ludowy(na piętrze), sklep (parter) oraz garaże OSP.

Poruszając się dalej drogą powiatową w wyznaczonym kierunku po jej lewej stronie napotkamy budynek szkoły z boiskiem sportowym. Po prawej stronie drogi na wzgórzu stoi kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Po prawej stronie drogi naprzeciw szkoły znajdują się też miejsca parkingowe.

X. Zarządzanie

1. Wdrażanie

Schemat systemu wdrażania:

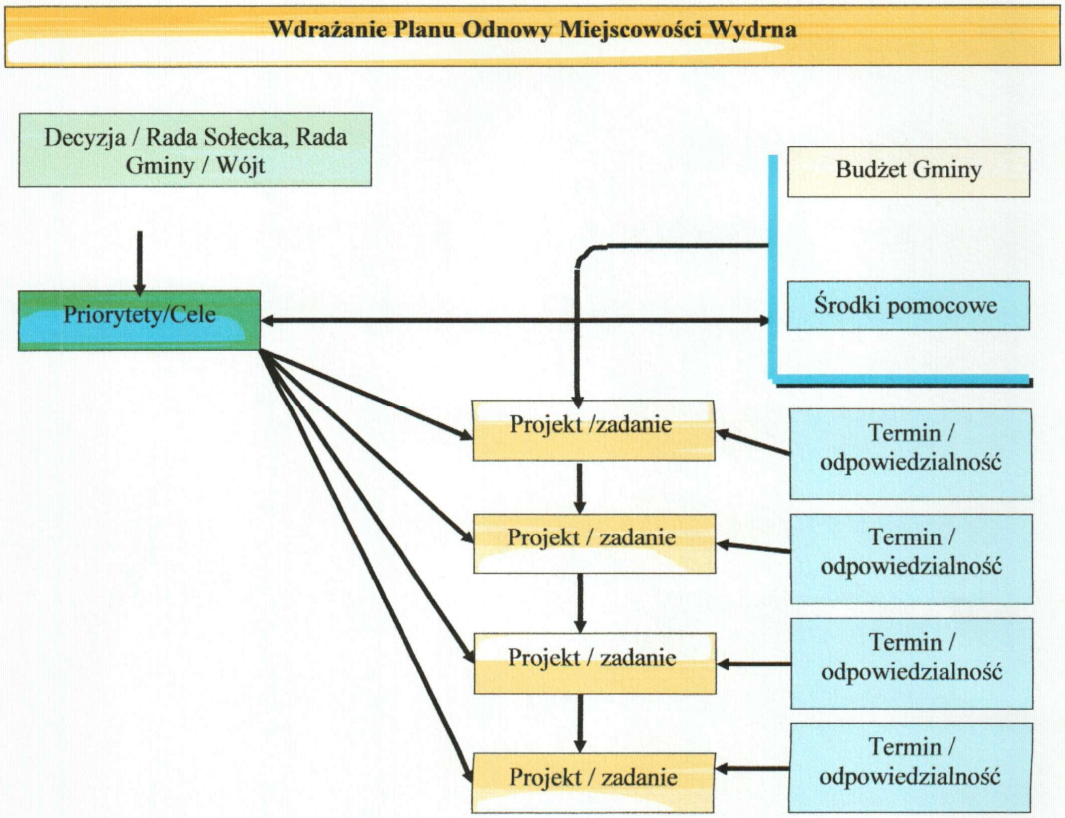

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby „doprowadzić Plan na półkę" z innymi, nieprzydatnymi dokumentami w dość krótkim czasie. System, o którym mowa to przede wszystkim:

- doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i projektów,
- zmiany i aktualizacja Planu.

2. Instrumenty realizacji

2.1. Instrumenty prawno – administracyjne

Najważniejszym narzędziem realizacji Planu jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania Planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z Planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

2.2. Instrumenty ekonomiczne i rynkowe

Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalanie lokalnych inicjatyw gospodarczych jest instrumentem, który usatysfakcjonuje mieszkańców pod względem rynkowym jak i ekonomicznym oraz przysporzy budżetowi kolejnych podatników.

2.3. Instrumenty finansowe

Stosowanie tak zwanego „montażu finansowego" przy dużych inwestycjach, to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego.

2.4. Instrumenty marketingowe

Stworzenie odpowiedniego systemu marketingu miejscowości i gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji społecznych, mieszkańców i zasobów) ułatwi prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy *oraz promocji zewnętrznej*. Stworzony system marketingowy przede wszystkim odpowie na pytania:

- kto?
- jakimi kanałami?
- z czym?
- do kogo?
- i za jakie pieniądze trafia z promocją?

3. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

3.1. System monitorowania planu odnowy

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego projektu, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiąganych efektach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

3.2. Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie.

Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostaną podzielone na kategorie.

3.2.1. Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

3.2.2. Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty obiektów zabytkowych itp.).

3.2.3. Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie).

Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy czy instytucje w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji projektu (oddziaływanie pośrednie).

4. Sposoby oceny planu odnowy

Ocena Planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego, monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy Planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności. Dodatkowo raporty zawierać będą informacje nt. postępu realizacji planu finansowego w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny.

Miernikami w prowadzonej ocenie będą wskaźniki np. nakład finansowy na 1 km drogi, ilość przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości posesji w gminie. Ocena dokonana będzie w sprawozdaniu rocznym, które Wójt Gminy składa Radzie Gminy podczas sesji, na której udzielane jest absolutorium za działania w roku poprzednim. Ocena szczegółowa zadań Wynikających z Planu nastąpi po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji.

5. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Podstawą prawną do współpracy samorządu Gminy Dydnia z organizacjami pozarządowymi jest art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.). Zasadniczą rolę, jaką będą pełnić we wdrażaniu Planu organizacje i podmioty to inicjowanie działań projektowych, realizacja projektów oraz wyrażanie opinii na temat podejmowanych i prowadzonych zadań inwestycyjnych. Istnieje także możliwość bezpośredniej realizacji zadań po spełnieniu warunków określonych w ustawie o zamówieniach publicznych. Współpraca z podmiotami i organizacjami we wdrażaniu Planu obejmować będzie zadania o zasięgu lokalnym i opierać się będzie na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jakości. W gminie podjęte zostaną prace nad możliwością tworzenia spółek partnerskich publiczno – prywatnych do realizacji zadań własnych gminy. Obszar możliwy do współpracy to przede wszystkim tworzenie warunków i obsługa ruchu rekreacyjno – turystycznego na terenie miejscowości i gminy.

6. Uspołecznienie procesu planowania i realizacji

Przedstawiciele mieszkańców uczestniczyli w pracach nad niniejszym planem. Jak wynika z doświadczeń innych jednostek samorządu zazwyczaj uczestnicy prac nad planami rozwoju stają się w swoich środowiskach rzecznikami proponowanych w tych planach rozwiązań.

O Planie Odnowy Miejscowości Wydrna na lata 2012 -2017 przyjętym do realizacji przez Zebranie Wiejskie i Radę Gminy, jak również o rozpoczynanych zadaniach, ich przebiegu i zakończeniu wszyscy mieszkańcy będą szczegółowo informowani. Informacje będą upowszechniane za pośrednictwem prasy regionalnej i lokalnej oraz zwyczajowo na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu Gminy oraz bezpośrednio przez władze gminy na różnego typu zebraniach.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
mgr Piotr Szul